

Osallistava budjetointi 2026

Kaupunginhallitus 12.01.2026 § 8

Valmistelu

Hallinto- ja kehitysjohtaja Jukka Vilén 9.1.2026

Osallistava budjetointi on toimintatapa, jossa asukkaat otetaan mukaan yhteisiä verovaroja koskevaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon. Osallistuva budjetointi tarkoittaa talouden ja demokratian yhdistämistä. Asukkaat otetaan siinä mukaan pohtimaan ja myös päättämään siitä, mihin määrättyt taloudelliset resurssit käytetään.

Osallistuva budjetointi on demokraattinen prosessi: se on kuntalaisten avointa keskustelua, vuoropuhelua ja intressien yhteensovittamista sekä yhteistyötä asukkaiden kanssa. Sen avulla voidaan parantaa valmistelun ja päätöksenteon avoimuutta sekä vahvistaa kansalaisten osallisuutta ja luottamusta hallintoa ja päätöksentekoa kohtaan. Se on myös keino motivoida asukkaita kiinnostumaan, osallistumaan ja ottamaan myös itse vastuuta.

Osallistuva budjetointi Kemissä pyrkii:

- kasvattamaan kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia ja mielenkiintoa julkisten varojen käytössä,
- lisäämään hallinnon läpinäkyvyyttä ja luottamusta,
- motivoimaan asukkaita osallistumaan kaupungin kehittämiseen.

Kemin kaupunki jatkaa jo yli kymmenen vuotta kaupungissa käytössä ollutta ja hyväksi koettua osallistavaa budjetointia vuonna 2026. Osallistavassa budjetoinnissa kuntalaiset saavat päättää mihin julkisia varoja jaetaan ja käytetään. Vuoden 2026 talousarvioon on varattu osallistavaan budjetointiin 40 000 euroa.

Prosessin vaiheet

1. Ehdotusten kerääminen: Asukkaat jättävät ehdotuksia kaupungille määräaikaan mennessä lomakkeella tai muulla määritellyllä tavalla.
2. Ideoiden julkaisu ja kannatusvaihe: Ehdotukset julkaistaan julkisesti ja kuntalaiset voivat kannattaa äänestämällä mielestään parasta ehdotusta.
3. Päätöksenteko ja toteutus: Eniten kannatusta saaneet ehdotukset esitetään kaupunginhallitukselle päätettäväksi, ja hyväksytyt ideat toteutetaan myöhemmin budjetoituina.

Osallistavassa budjetoinnissa kyse ei ole suurista investoinneista, vaan konkreettisista, arkea parantavista teoista, jotka voidaan toteuttaa kohtuullisella rahalla ja melko nopeasti kuluvan vuoden aikana.

Mitä osallistuvalla budjetilla voi tehdä? Ohessa muutamia aihealueita:

1. Ympäristön ja viihtyisyyden parantaminen
2. Lasten ja nuorten arkea tukevat ratkaisut
3. Liikunta ja hyvinvointi
4. Kulttuuri ja yhteisöllisyys
5. Arjen turvallisuus ja saavutettavuus

Mitä osallistuvalla budjetilla ei yleensä tehdä?

1. Suuria rakennushankkeita
2. Lakisääteisiä peruspalveluja
3. Lisätä pysyviä henkilöstömenoja
4. Yksittäisen henkilön, yhdistyksen tai yrityksen hyödyksi meneviä hankkeita

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää käynnistää vuoden 2026 osallistavan budjetoinnin ehdotusten keruun.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti käynnistää vuoden 2026 osallistavan budjetoinnin ehdotusten keruun.

Kaupunginhallitus 16.03.2026
18/00.01.05/2026

Valmistelu

Kemiläiset ovat tehneet Osallitsatavaan budjettiin ehdotuksia ja saatuja ehdotuksia on kannatettu (liitteet).

Kun saadut ideat ja niiden saama kannatus järjestetään suuruusjärjestykseen kertomalla kannattajien määrä saadulla idean arvostuksella (kannattajat × keskiarvo) saadaan kokonaiskannatus painotettuna keskiarvolla.

Parhaiten menestyivät:

1. Pyöräily-/kävelyreitti Pajarinranta–Peurasaari – 892,8
2. Mansikkakanokan uimarannan kunnostus – 831,3
3. Yleisiä WC-tiloja myös esteettömiä – 800,4
4. Uusi karnevaali / festari Sisäsatamaan – 772,5
5. Nuorisotyö – 735,6
6. Senioripuiston kehittäminen koko perheen puistoksi – 721,2
7. Lasten ja nuorten harrastamisen tukeminen – 721,0
8. Pyöräily, pyöräkaistat, lukittavat telineet yms – 671,2
9. Mansikkakanokan leikkipaikka – 660,5
10. Yleiset talviulkoilumahdollisuudet – 651,

On syytä huomata, että saaduista ideoista eniten kannatusta saanut ehdotus on nykyisellään hankala toteuttaa, koska maa-alueet eivät tällä hetkellä ole kaupungin omistuksessa ja reitin esteenä on rannassa kulkeva rautatie. Mahdollisen radan sähköistämisen myötä rata siirtynee uuteen sijaintiin ja maa-alue vapautunee pyöräilyreitit rakentamista varten. Kaupunki on viime vuoden lopulla hakenut mm. edellä mainitus reitin suunnittelua varten EU rahoitusta ja hankehakemus on parhaillaan käsittelyssä. Ehdotuksen mukaisen reitin rakentamiseen palattaneen lähivuosina.

Uuden karnevaalin ja Festarin osalta Kemin seudun osuuspankki järjestää ranta-alueella uuden Kesä On festivaalin kesäkuussa, Kemin kaupunki Easy living viikon kesäheinäkuun vaihteessa ja Eventworks Satama Open

festivaalin heinä/elokuun vaihteessa sekä rantaravintolat järjestävät viikottain elävää musiikkia kesän ajan.

Osallistavan budjetoinnin prosessin myötä saadut kaikki ideat ja kuntalaisten toiveet toimitetaan toimialoille tiedoksi ja toiminnan kehittämistä varten.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus käy keskustelun ja päättää vuoden 2026 osallistavan budjetin 40 000 euron määrärahan käytöstä.

Päätös